

Begroting 2021

Begroten in crisistijd

Als je de begroting leest, dan kom je al snel op de gedachte dat het gaat om 'begroten in crisistijd'. Uiteraard doelen we dan op corona, maar meer algemeen gaat het om een crisis die al enige jaren wordt veroorzaakt door 'Den Haag' en waarvan de rekening wordt neergelegd bij Het Hogeland en alle andere Nederlandse gemeenten.

De decentralisaties van het sociale domein, die ooit zijn bedacht omdat gemeenten de zorg beter, efficiënter en op maat zouden kunnen bieden, zou daarom gepaard gaan aan een grotere, gemeentelijke autonomie. Inmiddels weten we dat beide doelen niet gerealiseerd zijn. De vraag en dus ook de kosten zijn toegenomen en gemeenten zijn veredelde uitvoeringsorganisaties van Den Haag geworden. Het abonnementstarief in de WMO heeft dat nog maar weer eens duidelijk gemaakt. Met het slopen van de eigen bijdrage en invoering van het abonnementstarief is niet alleen de solidariteit uit de huishoudelijke hulp verdwenen, maar ook de beleidsvrijheid van de gemeenten. Actie richting kabinet en Kamer is zeer dringend gewenst.

Daar komt de coronacrisis nog bij. Tot nu toe mogen we uitvoering geven aan de door Den Haag gekozen maatregelen en lijkt het erop dat we vooralsnog genoeg hebben aan de compensatie die Het Rijk biedt, aldus het college. Maar worden we straks ook gecompenseerd als de kosten van de bijstand toenemen, als we extra willen investeren in het begeleiden van mensen naar werk, als er een groter beroep wordt gedaan op onze armoederegelingen, als we kinderen willen ondersteunen die achterop zijn geraakt toen de scholen de deuren moesten sluiten? En wat als er straks als gevolg van de vele steunmaatregelen weer bezuinigd gaat worden en er besloten wordt dat volgens het principe 'samen trap-op-trap-af' te doen?

Wij concluderen, evenals het college dat er zowel wat betreft het sociale domein als wat betreft de effecten van coronacrisis risico's bestaan, die we op dit ogenblik niet kunnen voorzien.

Kentering

Het lijkt erop dat de coronacrisis het debat over de maatschappelijke ongelijkheid heeft geïntensiveerd en de landelijke politiek heeft aangezet tot actie. De kans is groot dat het minimumloon zal worden verhoogd. Wij hopen dat de bijstandsuitkering die trend zal volgen. Maar zover is het helaas nog niet. We zullen lokaal dan ook alle zeilen bij moeten zetten om de minima zoveel mogelijk te ontzien.

Maar ondertussen

- Vlakken we de voorgenomen bezuinigingen op de minimaregelingen, op basis van een amendement van de PvdA, met 284.000 af.

Daar zijn we blij mee, maar we constateren ook dat:

- Dat peanuts zijn op een begroting van €165 miljoen
- We desondanks nog steeds wel bezuinigen op de Bijzondere Bijstand en het participatiefonds
- De CER nog niet definitief geregeld is
- We forse taakstellingen hebben op de jeugdzorg en we een budgetplafond instellen

Ons is niet helemaal duidelijk wat het college met dat plafond wil bereiken. Is het alleen een signaal naar provincie en Rijk of hebben we straks ouders en kinderen in de wacht staan? We zeggen het alvast maar, dat laatste zal voor de PvdA niet te verteren zijn.

Resumerend, er bestaat bij de PvdA veel begrip voor de gemeente Stadskanaal. Je komt langzamerhand op een punt dat je richting provincie en kabinet zegt: 'Zoek het lekker uit, wij doen niet meer mee'.

Aantal onderdelen van de programmabegroting

Klimaat

De urgentie van de klimaatcrisis lijkt door corona op de achtergrond te geraken. Ook lokaal lijkt er niet vreselijk veel te gebeuren op dit vlak. Het zou wat ons betreft wel ambitieuzer mogen. En dan gaat het ons niet direct om grote projecten. Ook op kleine schaal valt veel te doen op het gebied van vergroening, biodiversiteit, vasthouden van regenwater en noem zo maar op.

Bij het hoofdstuk Economie & Werkgelegenheid wordt zeer terecht gesproken in termen als 'Wij trekken hierin op met de agrarische sector ' en ' staan wij agrariërs bij ', maar een kritische noot was toch zeker ook op z'n plaats geweest. Daar is wat ons betreft alle aanleiding toe.

Wonen

Wij hebben de indruk dat er te weinig getrokken wordt aan woningbouw. We blijven achter bij andere gemeenten en benutten onvoldoende de kracht van de ruimte, de goede treinverbindingen, de nabijheid van Groningen, de verkiezing van Winsum tot mooiste dorp van Nederland en de betaalbaarheid. Waar blijft Munster 2, wanneer gaan de kavels in de verkoop? En als we het dan toch over Munster hebben, laat dan ook zien dat het inrichten van een wijk meer is dan het stapelen van stenen.

Bereikbaarheid

Bij 'Bereikbaarheid' komt de verkeersveiligheid in relatie tot agrologistiek aan de orde. Enorme landbouwgevaarten overspoelen onze smalle binnenwegen. Wat ons betreft betekent het niet dat we onze binnenwegen verbreden. Het gaat om het rijgedrag van de bestuurders van deze gevaarten. In die zin hadden we onze opmerking ook kunnen maken bij het hoofdstuk veiligheid en handhaving. We zijn de afgelopen tijd veel geconfronteerd met wegwerkzaamheden. Wij vragen van de gemeente toch aandacht voor de bereikbaarheid, de veiligheid en de communicatie met de bewoners in dergelijke situaties. Het kan toch niet zo zijn dat een dorp als Kantens gedurende enige tijd is verstoken van openbaar vervoer en dat Onderdendam jaarlijks wordt geconfronteerd met verkeersoverlast! Wij verwachten een actieve houding van het College in het belang van alle inwoners van Het Hogeland en geen afwachtende zoals tot nu toe!

Onderwijs

We constateren dat nu ook de school in Baflo/Rasquert op weg is naar ons ideaal, namelijk één school voor alle kinderen.

Sportaccommodaties

Onder het kopje *‘Wat willen we bereiken?’* staat *‘De basisvoorzieningen voor sport en bewegen in de dorpen in stand houden, verbeteren en vernieuwen waar nodig’*. Los van de vraag wat nu een basisvoorziening is, klinkt dit wel heel conserverend. Het is maar de vraag of dat in alle gevallen de beste oplossing is. Zeker in die gevallen waarin draagvlak en draagkracht ontbreken.

Aanbieders van zorg

Doen wij zaken met zorgaanbieders die dividend uitkeren? Wat zijn de consequenties als we niet meer met dergelijke aanbieders in zee gaan? Graag zouden we daarover een antwoord willen van het college.

Lokale heffingen

De paragraaf ‘Lokale heffingen’ is niet erg duidelijk. Het was zoeken naar de correcte cijfers. Moet in de toekomst echt anders.

Grote projecten

Ondanks dat we niet ruim bij kas zitten, gebeurt er veel op Het Hogeland. De grote projecten getuigen daarvan. Neem alleen al de Waterwerken in Zoutkamp, die een enorme boost geven aan dorp en regio. Maar dat geldt ook voor de andere projecten. Helaas eindigt de lijst grote projecten met een pijnpunt, het MFA Bedum. Wij vragen ons af hoe lang je initiatiefnemers aan het lijntje kunt houden. Tempo en vooruitzichten bieden zijn meer op hun plaats, dan de opmerking dat het MFA geen prioriteit heeft. Waar blijft de toezegging, gedaan tijdens het werkbezoek op 16 september 2020, om het MFA op te nemen in de lijst met grote NPG-projecten?

Saved by the bell

In de begroting wordt het niet geheel duidelijk, maar een deel van de bezuinigingen pakken we doordat een aantal infrastructurele werken in de wacht gezet worden in verband met personeelstekort. We worden als het ware gered door de bel, saved by the bell. Makkelijker kun je geen bezuiniging halen. Hoewel we weten dat je deze projecten niet tot in het oneindige kunt oprekken, betekent het dat we niet nog meer op de minima hoeven beknibbelen, om maar wat te noemen. In die zin zou het een keuze van de PvdA kunnen zijn. Aan de andere kant geeft dit ook weer welke spanning er zit tussen het realiseren van ambities enerzijds en bezuinigen op je organisatie anderzijds.

Bij de inclusienota, waarvoor tot onze spijt ook nog geen geld is gevonden, stelden we dat Sinterklaas een feest voor alle kinderen moet zijn en vroegen we ons af of het college nog wel zou moeten meewerken aan intochten waarbij De Sint wordt vergezeld door Zwarte Piet. Die keuze hoeft nog niet gemaakt te worden. Corona biedt de helpende hand. In goed Gronings: het college is saved by the bell.

